

ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ (*)

9

Ἡ Μαρία πήρε τὸ βράδι τῆ δουλιὰ της κ' ἦρθε στὴν κάμαρα.

«Δὲν ξέρεις πὼς σὲ καρτεροῦσα νάρθεις», γύρισε καὶ μοῦ εἶπε ἀξαφνα.

«Πολὺ ποῦ σ' ἐγνίτασε ποῦφυγα», μουρμούρισα. Σὰ νὰ μὴ μᾶκουσε : «Ποῦ πήγατε τὸ ἀπόγιομα;» μὲ ρώτησε.

«Περίπατο, στὸν καφενέ—»

«Κι αὐτὸς γιατί δὲν ἦρθε νὰ φάει; Ποῦ τὸν ἀφησες;»

«Στὸν καφενέ.»

«Ἐπαιξε τὰ χαρτιά, ἔ;»

Κούνησα τὸ κεφάλι.

«Δὲ σοῦ εἶπε τίποτας;»

«Τί νὰ μοῦ πει;»

«Δὲ σοῦ εἶπε πὼς τοιμάζεται νὰ φύγει;»

«Τί λέει ὁ Νίκος! Τόχεις πὼς τὰ παίρνω μετρητά;»

«Κι ὅμως νὰ δεῖς θὰ φύγει· καὶ θὰ πᾶει χαμένος. Γι' αὐτὸ σ' ἤθελα. Νὰ τοῦ πεις τίποτα, μπὰ καὶ τοῦ γυρίξεις τὸ κεφάλι.»

«Μὲ τί χρήματα νὰ φύγει; Ποιὸς τοῦ δίνει;»

«Θὰ τὸ δεῖς ποῦ θὰ τοῦ δώσουν», εἶπε καὶ σῶπασε μιὰ στιγμή. Ὑστερα μοῦ δηγήθηκε πὼς ὁ Νίκος εἶχε σπῆξει πάλι τὴ μάννα του γιὰ χρήματα. Ἄκουσε πὼς θὰ κάμει δάνεια γιὰ νὰ πλερώσει τὸν τόκο τοῦ γαμπροῦ της καὶ γυρέβει σῶνει καὶ καλὰ νὰ δανειστεῖ καὶ γι' αὐτόνε χίλιες δραχμές. Στερνή φορά λέει καὶ τάξει πὼς δὲ θὰ ξαναγυρέψει τίποτες. Παρατιέται κι ἀπὸ κληρονομίης κι ἀπ' ὅλα. Φτάνει νὰ τονὲ σώσει τώρα.

«Θὰ τὸν πάρουνε στὸ λαιμὸ τους», εἶπα.

«Αὐτὸ λέω καὶ γώ. Νὰ τῆλεγεσ καὶ ἐσὺ τοῦ θειοῦ σου. Φοδᾶμαι θὰ τὸν καταφέρει ὁ Νίκος.»

«Τί θὰ μοῦ δώσεις νὰ τοῦ τὸ πῶ;» τῆς ἀπάντησα κοιτάζοντάς τηνε μὲ χαμόγελο.

Σὰν τὸ συλλογιόμηναι τώρα, δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω πὼς εἶχα τὴν καρδιὰ νὰ βρῶ μιὰ τέτια ἀπάντηση. Μὰ καθὼς καθότατε ἀγνάντια μου, τυλιμένη μὲ τὸ κόκκινο σαλάκι της, μοῦ θύμισε ἐκεῖνο τὸ βράδι ἓνα μῆνα πρωτότερα ποῦ μοῦ σφουγγάρισε τὴν κάμαρα καὶ μοῦ ἀναψε καὶ τὴ φωτιά. Ὅλος ὁ μῆνας σὰ νὰ μὴν εἶχε περάσει γιὰ μένα τὴ στιγμή αὐτῆ, σὰ νὰ μὴν εἶχε ἔρθει ὁ Νίκος καὶ γώ σὰ νὰ μὴν ἔλειψα. Κ' ἔβλεπα μόνο τὰ μάτια της πῶς γυαλιζάνε ὀργὰ καὶ τὰ μάγουλά της ποῦ καίγανε.

Σηκώθηκα καὶ τῆς ἔπιασα τὸ χέρι, μὰ φοβήθηκα. Εἶτανε κρύο κ' ἔτρεμε.

«Τί εἶσαι ἔτσι; τί ἔπαθες;» τὴ ρώτησα.

«Μ' ἔπιασε πάλι κρύο· θὰ μοῦ ξανάρθει ἄρμη», μουρμούρισε καὶ μᾶζεψε τὸ πλέξιμό της. »Πᾶω νὰ πέσω.»

Ἐφυγε κ' ἔπεσα καὶ κοιμήθηκα καὶ γώ.

Τὸ ἄλλο πρωὶ τὴ βρήκα πάλι ὀρθὴ καὶ δούλεβε σὰν πάντα, μὰ εἶταν κίτρινη καὶ φαινότανε πὼς ἔσερνε μὲ κόπο τὰ πόδια της.

Ὁ Νίκος ξύπνησε τὴν ἡμέρα αὐτῆ νωρίτερα. Εἶχε διάθεση, μιλοῦσε καὶ γελοῦσε κ' εἶτανε ξεχωριστὰ περιποιητικὸς στὴ μάννα του.

Σὰν ἀποφάγαμε, ἔβγαλε καὶ μοῦδωσε ἓνα ποῦρο. Ὁ πατέρας του δὲ θέλησε νὰ πάρει· τονὲ χτυποῦσε στὸ κεφάλι.

«Πάμε μέσα νὰ τὸ καπνίσουμε, μὴν πειράξει ἡ μυρουδιά τῆ μητέρα», μοῦ εἶπε καὶ σηκώθηκε.

Περάσαμε στὴν κάμαρά του καὶ ἡ Μαρία μᾶς ἔφερε κεὶ τὸν καφέ.

«Ἐλα, τί ἔρριξες τὰ μούτρα; Λὲς πὼς σὲ ξέχασα ἐσένα; Βάλε τὸ χέρι σου στὴν τσέπη μου», τῆς εἶπε ὁ Νίκος.

Ἡ Μαρία τὸ ἔβαλε κ' ἔδραλε ἀπὸ κεὶ ἓνα χαρτί, ποῦ εἶχε μέσκα κάτι τυλιμένο: «Δὲν τὸ θέλω, εἶναι ἀπὸ τὰ χαρτιά», εἶπε καὶ τὸ ἄφησε στὸ τραπέζι.

«Κουτῆ! Ἐλα δῶ, τὸ πῆρα ἐπίτηδες γιὰ σένα», τὴν κράτησε ὁ Νίκος καθὼς ἔκαμε νὰ φύγει.

Στάθηκε καὶ τὸν κοίταξε : «Τὸ λές, ἀλήθεια!»

«Θὰ σὲ γελᾶσω γιὰ ἓνα παλιοκορκέτο;»

Ἡ Μαρία τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι του κ' ἔφυγε.

«Γιατί τὴ γελᾶς;» τοῦ εἶπα.

Μὲ κοίταξε : «Ἐ, δὲν εἶναι καλὸ τὸ ποῦρο;»

«Ποῦ τὸ βρήκες; Λαθρατο θὰ εἶναι.»

«Ἄν ἔχεις ὑποψίεις καὶ ἐσὺ, μὴν τὸ φουμάρεις.» Ρούφηξε τὸν καφέ του καὶ κάπνισε. «Ἄμα ἔφυγες ἐφές, τοὺς τσάκιασ· ὀχτακόσια καπίκια τοὺς πῆρα», εἶπε φυσώντας τὸν καπνὸ.

«Γι' αὐτὸ ἔχεις σήμερα ὄρεξη.»

Δὲν ἀπάντησε.

Νόμισα πὼς βρήκα τὴν περίσταση νὰ τοῦ πῶ ἐκεῖνο ποῦ ἤθελα : «Δὲ μοῦ λές, γιατί παίζεις χαρτιά;» τονὲ ρώτησα.

«Γιατί μ' ἀρέσει.»

«Γι' αὐτὸ μόνο;»

«Γιὰ τί ἄλλο;» Μὲ κοίταξε παράξενα.

Δὲν μπόρεσα νὰ τοῦ τὸ πῶ κοφτὰ καὶ γύρεψα νᾶβρω κάποιον τρόπο : «Μὰ δὲ λυπᾶσαι τὸν καιρὸ ποῦ χάνεις;» τοῦ εἶπα.

«Ὁχ, ἀδερφέ! θὰ μ' ἀρχίσεις τώρα μὲ ὠφέλιμους;» ἀπάντησε ζαδώνοντας τὰ μούτρα· «μοῦ φτάνει ὁ Ζαμπακίδης κι ὁ κριτικὸς τῶν «Προφυλάξιων.»

«Δὲ μοῦ λές, τί εἶναι αὐτὸς ὁ Ζαμπακίδης;» ἄλλαξα ὀμίλια.

«Ἐνας ἀγαθὸς ἡλίθιος. Ἀνθρωπάκος.»

«Μὰ αὐτὸς ἔζησε στὴ Γερμανία!»

«Χωρὶς νὰ τὴ γνωρίσει. Νᾶχεις δεῖ τὴ Γερμανία καὶ νὰ μιλεῖς γιὰ κοινὲς ὠφέλειες, νὰ ξέρεις πὼς ὁ Φάουστ ἔκαψε τὴν καλύβα τοῦ Φιλίμονα καὶ τῆς Βαυκίδας καὶ νὰ τσαμπουνᾶς γιὰ δικαιοσύνη καὶ ἠθική», εἶπε καὶ σηκώθηκε νὰ περπατήσῃ.

«Πῶς, δὲν ὑπάρχει ἠθική στὴ Γερμανία;» τονὲ ρώτησα.

«Τί θὰ πει ἠθική;» μοῦ ἀπάντησε ἀπότομα· «ὁ

(*) Κοίταξε ἀριθ. 442, 443, 444, 445, 446 καὶ 447.

δυνατὸς στέκει ἀπάνω ἀπ' ὅλες αὐτὲς τίς κουταμάρες.»

«Ὡστε μπορεί νὰ κλέβει κιόλα ;» Τὸν κοίταξε κατὰματα.

Μοῦ φάνηκε σὰ νὰ κοκκίνησε. Μὰ ἡ Μαρία μπήκε μέσα καὶ μᾶς ἔκοψε : «Θάρθεῖς νὰ φάμε ἀπόψε;» τὸν ρώτησε.

«Γιατί ρωτᾷς ;» τῆς εἶπε μισοαπότομα.

«Τέγω νὰ φτιάσω πῆττα. Ἄ δὲ ἐρθεῖς, νὰ τὴν ἀφήσω γι' αὐριο τὸ γιόμα.»

«Καλά, ἄς τὴνε γι' αὐριο τὸ γιόμα.»

Ἡ Μαρία ἔφυγε.

«Ὅριστε τώρα», φώναξε ὁ Νίκος, «νὰ χάσεις τὴ λευτεριά σου γιὰ ἓνα κομάτι σπανακὸπηττα. Κι αὐτὸ λέγεται ζωή. Ἄχ πότε θὰ γλυτώσω ἀπὸ δῶ μέσα !» Ἐσφίξε τοὺς γρόθους καὶ κοίταξε ἀγρια τὸ ταβάνι. «Νὰ σὲ κράζει ὄχι ἢ ζωή, νὰ σὲ προσμένει ὁ κόσμος, καὶ σὺ νᾶσαι κλεισμένος σ' ἓνα κλουβὶ μαζὶ μὲ χτήνη.— Ἔλα, σήκω πάμε.»

«Ποῦ νὰ πάμε ;»

«Ἄλλος πάλαι ἀπὸ δῶ. Πρέπει νὰ τοῦ δώσω λόγο πού θὰ πάμε ! Ξέρεις πῶς εἶσαι βαρετὸς καὶ σὺ;»

«Τὸ ξέρω, μὰ στὴν καρφενὲ δὲν ἔρχομαι.»

«Μιὰ στιγμὴ μόνο· νὰ μὲ γλυτώσεις μὴ μὲ μπλέξει ὁ Ζαμπανιόλης κ' ὕστερα φέβγεις.»

«Τέχεις νὰ κάτσεις πάλαι στὰ χαρτιά;»

«Ὡ δίκαιε, λογαριασμὸ θὰ σοῦ δώσω !» Ἐκαμε νὰ πάρει τὸ καπέλλο του. Τὸν κράτησα : «Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ κάτι ;» τοῦ εἶπα.

«Τί θές ;»

«Ἐρχομαι μαζὶ σου, μὰ μὲ τὴ συμφωνία—»

«Νὰ μὴν παίξω, ἔ ;»

«Ὅχι· νὰ μὴν παίξεις. Νὰ μὴν παίξεις μόνο, καθὼς ἔπαιζες προχτές.»

«Πῶς ἔπαιζα ;»

«Ξέρεις, κάτι νιώθω ἀπὸ τὸ παιχνίδι—»

«Ἔ καί—;»

«Ὁ τρόπος πού ἔπαιζες δὲ μ' ἄρεσε.»

Μὲ κοίταξε.

«Ὅτε κι ὁ τρόπος πού ἔπαιζε ὁ δεξιὸς σου.»

Τὸν κοίταξα καὶ γῶ κατὰματα.

Δὲν μπόρεσε νὰ μὴν κοκκινήσει : «Ἄναιδέστατε», μουρμούρισε, ἀδραξε τὸ καπέλλο του κ' ἔφυγε.

Τὸ βράδι δὲν ἦρθε νὰ φάει κ' ἡ Μαρία μπήκε κ' ἐτοίμασε τὴν κἀμαρα γιὰ τὴ νύχτα κ' ἔφυγε δίχως νὰ καθήσει.

Σὲ λίγο πήρα νὰ γδυθῶ καὶ γῶ νὰ πέσω, ὅταν ἀνοιξε ἀξαφνα ἡ πόρτα ἀγάλια καὶ παρουσιάστηκε ὁ Νίκος.

«Πέφτεις νὰ κοιμηθεῖς ;» μὲ ρώτησε δίχως νὰ βγάλει τὸ καπέλλο του.

«Ἄν ἔχεις δρεξή, ξαναντύνουμαι», εἶπα.

«Ὅχι, δὲν ἦρθα γιὰ νὰ κάτσω, ἦρθα νὰ μὸν δώσεις χρήματα.»

«Ἔχω δυοτρεῖς δραχμὲς· σ' τις δίνω ἂν τις θέλεις.»

«Χωρατέθεις. Τὸ λιγότερο ἓνα εἰκοσπεντάρικο.»

Ἔβγα ἓνα μοναχὸ εἰκοσπεντάρικο κι αὐτὸ ραμμένο στὴ φανέλα μου νὰ μὴν τὸ χάσω. Ἔβγα ἀπὸ κείνα πού μοῦ ἔστειλε ὁ πατέρας μου γιὰ ἐξοδα νὰ φύγω κι οὔτε μοῦ πέρασε στὸ νοῦ νὰ τοῦ τὸ δώσω.

«Λέγε, μοῦ δίνεις ἢ νὰ φύγω ;» εἶπε βιαστικά.

Τοῦ ἔδειξα τὸ σακκάκι μου, πού εἶχα κρεμάσει στὴν καρέκλα : «Ἐκεῖ ἔχω τὸ πορτοφόλι μου· ἀνοίξε καὶ πάρε ὅσα βρεῖς.»

Πῆγε, τὸ πήρε καὶ βρήκε μέσα τρεῖς δραχμὲς. Μὲ κοίταξε μὲ χαμῶγελο : «Δὲν ἔχεις ἄλλες ; Λὲς ἀλλήθεια ;»

Στενοχωρήθηκα.

«Δὲ σοῦ περίσσεψε κάνας παπούς ἀπὸ τὸ ταξίδι ;» εἶπε πετώντας τὸ πορτοφόλι· στὴν καρέκλα καὶ τσεπόνοντας τίς τρεῖς δραχμὲς.

Τὸν κοίταξα ξαφνισμένος.

«Σὲ ποιά κάλτσα τὸνὲ φυλάς ; Ἔβγα βγάλ' τον.» Τὸ αἶμα μου μαζώχτηκε ὅλο στὸ κεφάλι : «Νίκο !» μουρμούρισα.

Γέλασε : «Στάσου νὰ σὲ ψάξω.»

Ἔμεινα μαρμαρωμένος.

«Μπαγαπόντη», εἶπε κι ἀνοιξε τὴν πόρτα κ' ἔφυγε.

Νὰ τρέξω πίσω του νὰ τὸνὲ φωνάξω καὶ νὰ τοῦ γυρέψω λόγο ; Νὰ τὸνὲ βάλω νὰ μὲ ψάξει, νὰ τοῦ δείξω τὸ εἰκοσπεντάρικο, τὸ γράμμα τοῦ πατέρα μου, νὰ ξυπνήσω τὸ θεῖο νὰ τοῦ γυρέψω τὸ λογαριασμὸ ἀπὸ τὰ ἐξοδά μου ; Τί θὰδραξῶ μὲ ὅλ' αὐτά ; Ἐξοφερνα μόνο στὸ σπίτι μὴ ταραχῆ περισσότερο. Βρήκα πὺ φρόνιμο νὰ σιωπάσω καὶ τὸ προῖ νὰ σηκωθῶ νὰ φύγω. Ἐκεῖ πού τὰ συλλογιζόμουν αὐτά, μὲ τρέμαξε ἀνοιγόντας σιγὰ ἢ πόρτα κατὰ τὴ σάλα. Τάχασα δλότελα σὰν εἶδα τὴ Μαρία νᾶμπε πατώντας στὰ νύχια καὶ μισόγδυμνη.

«Γλύτωσέ με», μοῦ εἶπε μόλις ἀνασαινοντας καὶ σμίγοντας τὰ χέρια μπροστὰ στὸ σαγόνι τῆς. Χέρια καὶ φωνὴ τῆς τρέμανε.

«Τί εἶναι ;» τὴ ρώτησα, «τί ἔπαθες ;»

«Σῶσε με· μ' ἔστειλε νὰ—». Ἐκρυψε τὸ πρόσωπο στὰ χέρια, κλαίοντας πνιχτά.

«Ποῦ σ' ἔστειλε ;»

«Νά—νὰ πάρω—»

«Τί νὰ πάρεις ;»

«Στὴν τσέπη τοῦ πατέρα του.»

Ἔμεινα ἄφωνος.

«Καρτερεὶ μέσα ! θὰ μὲ πνίξει, ἂ δὲν τοῦ πάω.»

«Μὴν πᾶς μέσα· κάτ' ἔδω», τῆς εἶπα.

«Ἄ δὲν πάω, θὰ πάει νὰ πάρει ὁ ἴδιος. Δὲν τὸν ξέρεις. Δὲς μου ὅ,τι ἔχεις νὰ τοῦ πάω, νὰ ζήσεις !» Ἐπιασε τὰ χέρια μου, τρέμοντας πάντα δλόδολη.

Ἐγίλωσα τὴ φανέλα μου καὶ τῆς ἔδωσα τὸ εἰκοσπεντάρικο πού εἶχα.

Ἡ Μαρία ἔφυγε καὶ σὲ λίγο ἀκουσα τὴν δξώπορτα, πού ἀνοιξε καὶ ξανάκλεισε σιγὰ. Ὅλη τὴ νύχτα δὲ μπόρεσα νὰ κοιμηθῶ καὶ σὰν πήρε καὶ ξημέρωνε σηκώθηκα καὶ βγήκα ὄξω. Μοῦ εἶταν ἀδύνατο νὰπαντηθῶ μὲ τὸ Νίκο πού θὰ ἐρχότανε.

Ἄμα γύρισα, κοιμότανε στὴν κἀμαρὰ του. Βρήκα τὴ Μαρία πού συνταξότανε νὰ πλύνει τὴν τραπέζα καὶ τὸ θεῖο μου φορτωμένον τὸ σακῶλι του νὰ πάει ὄξω στὸ χτήμα, νὰ φέρει ψωμί στοὺς ἀργάτες.

«Θάρθω και γώ μαζί σου», του είπα.

«Έλα και γυρίζουμε το γιόμα», απάντησε.

Είχα αποφασίσει να του γυρέψω αυτόνου να με δανείσει δυο μου χρειάζονταν να φύγω κι άμα βγήκαμε στο δρόμο, άρχισα να ψάχνω να βρω τον τρόπο πώς να του το πω. Όσοι φορές είχα μιλήσει μαζί του για τη δική μου τη δουλιά, με συμβούλευσε να κούσω τον πατέρα μου. Και τώρα του είπα πώς είχα τάχα φέρο μήν ε πατέρας μου θυμώσει που δε γυρίζω σπίτι τις γιορτές.

«Δε ντρέπεσαι, παιδί μου», μου απάντησε, «σάν κι έμεινες σε ξένο σπίτι για να θυμώσει; Θα σε κρατούσαμε μαζί, αν ξέραμε πώς θα θυμωνα;»

«Αυτό λέω, δεν έπρεπε να με κρατήσετε.»

«Α δεν είχε άλλα παιδιά ο πατέρας σου, δε σε κρατούσαμε. Μα αυτός έχει ένα σωρό κι έμεις είμαστε μοναχοί μας. Ά δεν είχαμε και σένα, θα μάς είχε πιάσει άπελπισία. Τη βλέπεις τη ζωή που κάνουμε.»

Είδα πώς ο τρόπος που άνοιξα την όμιλία δεν ήταν ο σωστός. Άντις να φέρω στη μέση το δικό μου το ζήτημα. Ξανάκρισα την ιστορία του Νίκου κι ο θεός, μαζί και του θύμωσα τον πόνο του, δεν έννοούσε να σωπάσει. Άρχισε να κλαίει τη μοίρα του και να μου ξαναλέει πράγματα, που τα είχα άκουσει πολλές φορές. Άναγκάστηκα να τον παρηγορήσω γώ:

«Μην τα παίρνεις έτσι κατάκαρδα», του είπα: «με τον καιρό θα φρονιμέψει ο Νίκος.»

«Σά γεράσει; Σά μάς άφανίσει και μάς φάει έμας; Δέν τον είδες τώρα, τήρριζε και στα χαρτιά. Που βράσκει τα χρήματα ήθελα να ξέρω.»

«Σάν και παίζει με χρήματα; Παίζει να περνά την ώρα του», είπα.

«Άχ έδωα μια νυχτιά δζω να τονέ δεις αν παίξει για να περνά την ώρα. Παίζει πασέτα ως την αύγή· έπου φτάσει, με όλους τους ρεμπασκέδες, τους χειρότερους παλιάρωπους. Μια βραδιά πριν έρθεις πιάστηκε κιόλας, δάρθηκε με κάπιονε. Χάρη δική μου δέν τον πήρανε στην άστυνομία. Άς τα, μην τα μελετάς. Νάτανε στο χέρι μου θα τουδυνα λεφτά να φύγει.»

«Και που να πάει;» είπα.

Μου δηγήθηκε έσα είχα μάθει από τη Μαρία κι από το Ζαμπακίδη.

«Τά παίρνεις σοβαρά κι έλόγου σου τα σκέδια του Ζαμπακίδη;» ρώτησα λιγάκι ξαφνισμένος.

«Βρέ φέρε μου λεφτά και βλέπεις! Αές πώς δέν το σκέφτηκα πρωτύτερα από το Ζαμπακίδη να κάμω κρασί τη σταφίδα μου; Που είναι μοναχά τάναθεματισμένα τα χρήματα!» Άναστέναξε και μου ιστορήσε πώς και τι θάκανε, αν είχε χρήματα.

Σά φτάσαμε στο χτήμα, ο θεός μου ξέχασε το Νίκο. Μου μίλησε για τις δουλιές του εκεί. Είπε στους άργάτες τι να κάμουνε, μου έφτιασε καφέ, τάγισε το σκόλο του και γυρίσαμε το μεσημέρι σπίτι.

Μα καθώς κάναμε νάνεδοιμε τη σάλα, έτρεξε πίσω μας ή θειά και μάς κράτησε: «Έλατ' έδώ», μάς ειπε και μάς τράδηξε στο πλουσταριό άποκάτω από τη σάλα του σπιτιού.

«Τι είναι;» ρώτησε ξαφνισμένος ο θεός.

«Μας έκλεισε δζω ο Νίκος. Τόν ξύπνησε ή Μαρία με το σφουγγάρισμα, την έδειρε την κακομοίρα, μπήκα στη μέση να τη γλυτώσω, μούδωσε και μένα μια και μάς πέταξε και τις δυο δζω με τις σπρωχτιές. Μην τα ρωτάς· μαζέφτηκε ελη ή γειτονιά!»

«Θά πάω να φέρω την άστυνομία. Τόν κερατά· δε βασπιέται άλλο. Θα μάς βγάλει κι από το σπίτι μας», άγρίεψε ο θεός.

Τόν έμπασα στο πλουσταριό.

«Μηδά αυτό, μηδά δε ράγισε και τον καθρέφτη», ξακολούθησε ή θειά, «άφήνω δά το δόλιο το κορίτσι, που θα πουντιάσει έτσι βρεμένο που είναι. Δέν είχαμε ούτε σπέρτα νάνάψουμε κάνε φωτιά. Ντράπηκα να πάω στη γειτονιά.»

Γύρισα κι είδα τη Μαρία μαζεμένη σε μιάν άκρη. Είχε το κεφάλι της σκυμένο κι ούτε γύρισε να μάς κοιτάξει.

«Θά πάω στον άστυνόμο», ξαναφώναξε ο θεός.

«Πάμε καλύτερα να σπάσουμε την πόρτα», του είπα.

Μά ή θειά δέν άφησε, για να μην ξαναμαζέψουμε τον κόσμο.

«Τι διάλο, νηστικοί θα κάτσουμε;» φώναξε ο θεός: «θα κήκε και το φαγι, φοβάμαι· ή τόχεις κατεβασμένο;» ρώτησε τη Μαρία.

Ήκείνη δέν άποκρίθηκε.

Πρώτεινα νάνάψουμε φωτιά και να καθήσουμε έσο να φύγει ο Νίκος και νάνοίξει ή πόρτα. Μα ο θεός πεινούσε και ξαναφοβέριζε πώς θα πάει στον άστυνόμο να τονέ μάθει γνώση. Η θειά του θύμωσε πώς έπρεπε να τονέ μάθει γνώση τότε που είτανε μικρός κι όχι τώρα καθώς τον άφησε και κατάντησε. Ο θεός θύμωσε περισσότερο και της φώναξε πώς αυτή φταίει που δέν άκουσε να τονέ κάμουν άπόπαιδο, καθώς το άποφάσισε πολλές φορές. Έτσι με τη λογομαχία των γερόντων πέρασε κάμποση ώρα, έσο που άκούσαμε νάνοίξει άπάνω ή δζώπορτα κι έπειτα πατήματα που κατεβαίνανε στη σάλα. Ο θεός έκαμε να πεταχτεί, μα τον κράτησα κι έκλεισα την πόρτα. Από τη χαραμάδα είδα το Νίκο, που πέρασε στην αύλη με σιγανό ήσυχο βήμα και σκυμένες πλάτες καθώς πάντα.

Άνεθήκαμε στο σπίτι κι ο θεός έτρεξε έσα στην κουζίνα. Το φαγι δέν είχε πιάσει. Ο Νίκος είχε φροντίσει και το κατέβασε κι έφαγε πρώτα κι έπειτα έφυγε.

Ο Μαρία δέν ήρθε στο τραπέζι. Το βράδι έμαθα από τη θειά πώς έπεσε στα ρούχα θεριμασμένη πάλε. Την άλλη μέρα δε σηκώθηκε. Ξαναπαρουσιάστηκε την τρίτη, που είτανε Χριστούγεννα. Είταν άλλασμένη και τα παπούτσι, που της είχε φέρει ο Νίκος, τρίζοβολούσανε στα πόδια της.

Το μεσημέρι, όταν μπήκα στην τραπεζαρία για να φάμε, βρήκα το Νίκο και μιλούσε με τον πατέρα του. Είτανε σε καλή διάθεση και σάν άποφάγαμε ξαναέβγαλε να μου δώσει ένα πούρο.

«Με σκοτίζει», είπα και δέν το πήρα.

Γέλασε: «Άλλος Ζαμπακίδης που δέν μπόρεσε να το συνηθίσει στη Γερμανία.»

Σέ λίγο άκούστηκε ή μπασιά που άνοιγε κι ο Νί-

κος έτρεξε γοργά στην κάμαρά του. Ήρθανε κάποιον δικό του θείου. Τους γνώριζα κι άρχισαμε νά μιλούμε σάν καθήσανε. Μά δέν πέρασε πολλή ώρα κ' ή Μαρία ήρθε και μου έγενεφε στην πόρτα. Σηκώθηκα και πήγα.

«Σέ θέλει μέσα ό Νίκος», μου είπε.

«Πές του, δέν μπορώ νάφήσω τους ανθρώπους», άπάντησα. Μά πριν προφτάσω νά ξανάμπω στην τραπεζαρία, ό Νίκος μέ άδραξε από τόν ώμο :

«Έλα μέσα, ήλίθιε», φώναξε.

Νά δοκιμάζα νά του ξεφύγω, ήάκανα ήόρυδο τόν άφησα νά μέ τραθήξει.

«Τί άγαπās;» είπα μπαίνοντας στην κάμαρα.

«Καταλαβαίνεις πού είσαι γελοίος; Τί μέ κοιτάς; Έλα κάτσε, κάτι έχω νά σου πώ.»

«Τί νά μου πείς;»

«Νά μου κάμεις συντροφιά δέν τους βαριέσαι κεινούς μέσα. Έπειτα έχουμε και κάποιους λογαριασμούς μαζί.»

Σάν τόν είχα δει πρωτύτερα μέ τόση διάθεση, νόμισα πώς θα είχε κερδίσει την περασμένη τη νυχτιά κ' ήθελε νά μου πλερώσει εκείνα πού μου χρωστούσε και νά μέ καλοπιάνει πάλε μ' αυτό, κατά τη συνήθεια του. Μέ την ιδέα αυτή κάθησα.

«Έλα, πάρε κάπνισέ το τώρα πού ξεθύμωσες», μου είπε βγάζοντας πάλι ένα πούρο από την τσέπη του.

«Μέ σκοτίζει», του ξαναείπα.

«Δέ σου τόπα πώς είσαι γελοίος; Φαίνεσαι πού δέ νιώθεις τη ζωή», είπε και περπάτησε στην κάμαρα, σωμαίνοντας λίγες στιγμές. «Για νά σου πώ», γύρισε έπειτα σταματώντας μπροστά μου, «τί σου λέγε χτές ή μάνα μου;»

«Τί μου λέγε;»

«Εσύ ξέρεις τί σου λέγε.»

«Δέ μ' αφήνεις!» έκαμα αδιάφορα.

«Τί νά σ' αφήσω; Είναι ζήτημα σοβαρό για μένα και περιμένα πώς θα μέ βοηθήσες και σύ!»

«Σέ τί νά σε βοηθήσω εγώ;» του είπα.

«Ξέρεις σε τί δέν είναι ανάγκη νά μου κρύβεσαι.»

Τόν κοίταξα μήν ξέροντας τί νά του πώ.

«Έλα: άσ' τα αυτά. Θα μου κάμεις τη χάρη νά πείς της μάνας μου νά μου δώσει-εικά πού της γυρέδω», ξακολούθησε.

«Έγώ νά της πώ;»

«Ναί, εσύ.»

«Μή μέ μπερδέβεις έμένα, σε παρακαλώ.»

«Τότε μή μπερδέβεις μόνος σου και μήν της λές νά μη μου δώσει πεντάρα». μου άπάντησε άπότομα και μέ κοίταξε στα μάτια.

Πράματις την περασμένη μέρα μου είχε μιλήσει ή μάνα του για τη στενοχώρια πού την έβαλε, γυρέδοντας της πάλε χρήματα. Φαίνεται πώς ό Νίκος είτανε ζυπηνημένος κ' ήρθε στην πόρτα της σάλας κι άκουσε πώς εγώ της είπα νά μήν του δώσει πεντάρα. Μπλέχτηκα λοιπόν και νόμισα πώς έπρεπε νά κάμω τó θυμωμένονε για νά γλυτώσω :

«Δέ μέ ξεφορτώνεσαι», του είπα και σηκώθηκα.

«Δέν ξέρω ποιός φορτώθηκε τόν άλλονε: θαρρώ

πώς έπρεπε νά βαρεθείς πιά — », μου άπάντησε.

«Νά μένω εδώ θέλεις νά πείς!» ρώτησα, θυμώνοντας στάληθεία. «Δός μου τó εικοσπεντάρικο πού μου χρωστάς και θα σου τώχω χάρη εγώ νά φύγω.»

«Πιστέω εσύ νά μου χρωστάς καναδυό άλλα», είπε.

Τόν κοίταξα ξαφνισμένος.

«Τó κέρδος έπρεπε νά τó μοιράσουμε», ξακολούθησε χαμογελώντας.

«Δέ βαστιέσαι: παραίεσαι άτιμος», του φώναξα.

Μέ κοίταξε χαμογελώντας πάντα : «Μεταξύ μας τώρα; Δέν αφήνεις τίς τιμιότητες γι' άλλουνοίς; Πόσα έχεις ακόμα στη φανέλα;»

Τάχασα αληθινά.

«Για στάσου νά σε ψάξω», είπε κ' έκαμει νά πλώσει άπάνω μου.

«Άντε νά χαθείς», του είπα κ' έκαμα νά βγώ από την πόρτα.

«Θέλεις νάρθει τó κορίτσι: για νά τά βγάλει, ε; Ή λές πώς δέν τó ξέρω γιατί μου τώστρωσες εδώ;» ξαναφώναξε χαμογελώντας.

Δέν μπόρεσα νά κρατηθώ τού έσφιξα μια στό στόμα. Άδραχτήκαμε. Άκούσανε από μέσα την ταραχή κ' ήρθαν και μάς χωρίσανε. Τó μόνο πού μου έμεινε είτανε νά πάρω τó καπέλλο μου νά φύγω, άφίνοντας τó Νίκο νά βρίζει πίσω μου έμένα και τους γονιούς του πού μέ μπάσανε στό σπίτι τους.

Νά μείνω πιά στού θεισό μου είταν αδύνατο. Έπρεπε νά φύγω άμέσως μέ όποιο τρόπο. Στην άπελπισιά μου ήρθε στό νού μου ό Ζαμπακίδης. Τον έβρηκα στον καφελέ, του είπα ε, τι μπορούσα νά του πώ από την ιστορία και τού γύρεψα νά μέ βοηθήσει νά φύγω. Τόκαμε πρόθυμα και τó άλλο τó πρωτό έφυγα μέ τó βαπόρι.

Γύρισα σπίτι μου. Σε κάνα μήνα ή θειά μάς έγραψε πώς ό Νίκος έφυγε και πάει μέ κρασιά στη Γερμανία. Αυτή δέν ήθελε νά του δώσει χρήματα, μά ό Νίκος είχε τόν πατέρα του μέ τó μέρος του και της είταν αδύνατο νά βαστάξει τη διπλή τη γκρίνια.

(* Ακολουθεϊ)

K. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΗ' Ακαδημαϊκόν έτος 1911—1912

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙ. — (Πίστεία Κάνιγγος).

Σχολαί άνωτέρων τεχνικών σπουδών.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ,
ΓΕΩΡΓΙΚΗ, ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ

Πρός ένίσχυσιν τών τεχνικών σπουδών
τά διδασκτρα ήλαττώθησαν εις τó
1)8 άπό τού παρελθ. έτους.

Έναφεις έγγραφών 20 Ανοούστου,
μαθημάτων 16 Σεπτεμβρίου.

Γίνονται δεκτοί και μηδύγραυα